12. szám. Baja, 1881. márcziushó 20. VIII. évfolyam.

BAJA

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél „ . . . 2 frt 50 kr.
Negyed „ . . . 1 frt 25 kr.
Tanitóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések
a legjutányosabban számittatnak.

Szerkesztőség
hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
bajai állami tanitóképezdében.

Az előfizetési pénzek és hirdetési dijak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

A kereskedőkről és hivatásukról.

Irta: **Hegedüs Sándor.***

Azt hiszem, hogy vannak, akik a kereskedőkről már sokat olvastak és több felolvasást hallottak; ezek bizonyára azt hiszik, hogy én is azért ültem ide, hogy elkezdjem a kereskedés históriáját előadni; vagy unalmasan elmondani, hogy az első kereskedő nép a foeniciaiak voltak, hogy kereskedők alapitották és kormányozták Karthagot, és később a hatalmas Velenczét; hogy Cicero és a római irók általában milyen rosszul gondolkoztak a kereskedésről; hogy ez még a középkorban megvetett állapotban volt; daczára annak hogy a keresztes hadjáratok alkalmával nemcsak hatalmasan kifejlett; de lényeges befolyással volt a feudalismus megbuktatására is. — Igy folytathatnám aztán hosszadalmasan sokáig, mialatt kedves hölgyeim szörnyűképen unatkoznának és a férfi közönség is csak udvariasságból figyelne reám. De hát csalódnak, én a régi dolgokat nem bántom, tisztelettel viseltetem ugyan a tudósok tudománya, a történelem tanitása és az emberiség fejlődésének első küzdelmei iránt; jól tudom azt, hogy ezek nélkül igen tudatlanok és szegények lennénk, de én az ujkor gyermeke vagyok, mit bizonyit az a körülmény is, hogy ujságiró lettem; én ebben a korban érzem jól magamat; annak eredményeivel és helyzetével foglalkozom és igy, midőn mai előadásom tárgyául a kereskedőket és ezek hivatását választám, — azt akarom röviden előadni, hogy milyen erőt, és hatalmat képvisel az uj korban a kereskedelem és milyen befolyása van a nemzetközi viszonyokra s egy ország társadalmára, nemzetgazdaságára a kereskedő osztálynak és hogy foleg nálunk mi a hivatása annak. Kedves hölgyeim mondani fogják, hogy hiszen ez sem valami mulatságos thema; tökéletesen igazuk van; de ha kegyesek lesznek néhány percznyi türelemmel és figyelemmel megajándékozni, látni fogják, hogy lehet abban élvezetet találni; mert az ő nemes szivök bizonyára érezni fogja az ujkori vivmányok erejét és azokban a kereskedelmi osztály jelentőségét.

— Legtöbbször találkozunk azzal az előitélettel még most is, mely alapja volt a régi tudósoknak és régi nemzeteknek a kereskedők iránti ellenszenvének és ez az, hogy a kereskedők nem termelnek, tehát hasznavehetetlen osztályt képeznek, csak másokon nyerészkednek, tehát, hogy egy szóval fejezzem ki magamat, nem képeznek termékenyitő, termelő osztályt. Ezt az előitéletet még most is sokan osztják, nemcsak a közönséges emberek, de még a tudósok közül is, kik tudják, hogy Amerika legnagyobb nemzetgazdája, Carey, milyen harczot folytatott a közvetitők ellen; de ez bizony egy nagy előitélet; mert a termelést mozditja elő az, ki az árukat a fogyasztó rendelkezésére bocsátja és a vagyonosságot fejleszti, az, ki ugy a termelést, a mint a fogyasztást lehetőleg olcsóvá teszi; a távolfekvő szükségleti tárgyakat összehozza és ezáltal azokat mintegy megtermékenyiti. És ha tudjuk azt, hogy most már csak a nemzetközi kereskedelem által forgatott áruk évi értéke 22 milliárd forint; tehát tiz annyi, mint a hires franczia hadi kárpótlás, elképzelhetjük, hogy mily óriási vagyont képvisel a kereskedelem; mert a nemzetközi kereskedelem aligha képezi egy tized vagy egy huszad részét annak, mit magoknak az egyes nemzeteknek belforgalma képvisel; tehát bátran állithatjuk, hogy 200—300 milliárd frta megy az, mit a kereskedő osztály a világon egy évben megforgat, a miből kitünik, hogy mily hatalmas és jelentékeny tényező az az osztály, melyhez azon egylet tagjai is tartoznak, melynek estélyén most szerencsém volt megjelenni. Ezek a számok bizonyitják, hogy kezeik közt mily óriási vagyon fordul meg és hogy abból mennyi jó és mennyi rossz származhatik.

Igen, de, hogy ily nagy összegre emelkedjék fel a kereskedelem értéke, ahhoz szükség volt arra, hogy a termelés ne csak nagy mértékben fejlődjék; de az is, hogy az áruczikkek óriási mértékben szaporodjanak, a fogyasztási igények és termelési szükségek nagy mértékben fejlődjenek, finomodjanak; előálljon a divat, ez a szeszélyes de kedves szép hölgy; fejlődjék a tudomány, a forgalom és a civilizátió. Már pedig mindez nem képez egyebet, mint az emberiség mivelődését és ebben boldogságát; és ha végig futunk a fentebb elősorolt tényezőkön, látni fogjuk, hogy mindazokban a kereskedelmi osztálynak igen nagy része van. Hisz: ha a vadakról olvasunk, az utleirásokból, látjuk, hogy azok czivilizátiója azzal a tollal, üveg-gyöngygyel vagy puskával kezdődik; mit az utazók, kik e tekintetben kereskedők, hozzájuk visznek. Mihelyest fokozni kezdik vágyaikat, szükségeiket, azonnal dolog után néznek, keresnek elefántcsontot, aranyat, termelnek, amit csak tudnak, hogy legyen mit adni azon csecsebecse fejében, miket hozzájuk a müvelt nemzetek visznek. Némelykor az igaz, hogy rosz oldalról kezdi a czivilizátió müködését; mert italt és pusztitó fegyvert nyujt a vadaknak, kik paradicsomi ártatlanságban különben sem élnek, mert a házi erkölcsökről fogalmuk sincs, no meg olykor egymást is meg-megeszi, de elég az hozzá, hogy a kereskedő kelti fel az uj szükséget, és ez által a munkát oly népnél, mely még életképes. És ha a vadaktól a mivelt nemzetekhez fordulunk, láthatjuk, hogy minél müveltebb valamely nemzet, annál többféle áruczikket fogyaszt. Hisz ma már alig van közönséges polgári háztartás is, mely a világ mind az öt részének terményeit ne fogyasztaná; mikor az Amerikával hozott kávét, az Indiából hozott selymet, a Chinából hozott theát, az Egyptomból hozott elefántcsontot, az Ausztráliából hozott gyapotot fogyasztjuk, kevés embernek jut eszébe, hogy milyen szerve-

*Nagy-Kanizsán tartott felolvasása.

TÁRCZA.

AZ ŐRÜLT.

Zajlik vadúl a vészes Ádria,
Bömböl fölötte a vihar,
Hegygyé dagadt hullámival
Böszülve ront a part szikláira.

Sötét az ég, mint a rémes éjfél,
Vészes felhő takarja el,
És a parton, mint barna jel,
Ember látszik a villám fényinél.

„Add vissza, böszült tenger kedvesem!
Rabló, gyilkos, hová tevéd?!
Bosszúm ellen akár mi véd;
Meg bosszulom, habár egy életen!

Add vissza, tenger, drága kincsemet
Antóniám, egyetlenem!
Könyörgve kérlek bösz elem:
Add vissza, kit fehér habod temet!

„Adok mindent; kitépem szivemet:
Csak add vissza Antónidt!
Szivem helyett ő szivet ád
És életet, egy boldog életet.

„Ha ha! dübörg! Gunyolja kinomat;
Nincs érző szive, mint nekem.
Ha ha! tuldörgi rémesen
Kiáltásom, nem hallja szavamat.

Adj egy tüzes villámot, felhös ég!
Hadd sujtolom le a pogányt;
Ki mindent örvényébe ránt,
Kaczagjam öt! Gúnyolsz-e még?

Kiadja majd elrablott kedvesem
S ölembe zárhatom szegényt;
Nem türöm e mogorva kényt:
Adj egy tüzes villámot, ég, nekem!

Mi ez? mi ez? a tenger habja int,
Hallom morogni bösz szavát,
Azt mondja: mindent vissza dd
Hallga!.. hallga! morogva hív megint.

Nem kell már, ég! nem kell tüzes villám,
Van szive, im meghallgatott:
Keblökbe hivnak a habok . . . .
Megyek, megyek hozzád, Antóniám!

* * *

Sötét az ég mint a rémes éjfél,
Bömbölve zúg a hullám-hegy,
Hömpölygve jö . . . s csap össze, egy
Ember fölött, a villám fényinél.

Ádámffy György.

Shakespeare-cyklus. — Molnár György vendégszereplése.

Baján, 1881. marczius 5—13.

A jelen szini évadot bizonyára emlékezetessé teszi Molnár György ur vendég szereplése. — Legyen bármily élvezetes és változatos is egy szini-saison, mégis mintegy világitó meteor fog annak müsorán feltünni egy Shakespeare-cyklus. — Akármily erőre legyen is szervezve egy szintársulat, (még a fővárosi szinpadot sem kivéve,) még is, alig lehet neki egy hosszu évad alatt öt estvénél többet betöltenie Shakespeare müveiből. S miért? Mert az óriási szellem oly alakot teremt müveiben, melyeket kevés ember van ki csak megközelitőleg is helyesen tudjon alakitani. Shakespeare alakjai, ugy szólván, nem is emberek, hanem mindannyi az emberi természetnek egy-egy neme.

Hősei oly alakok, melyek nem sokat beszélnek, de annál többet gondolnak, éreznek. Minden alakja más. Legkevesebben hasonlitanak egymáshoz egyébben, mint hogy mindenike inkább csak egy lélek, s nem test.

A lélek *minemüségét* osztályozta Shakespeare s minden osztályból mutat be egyet müveiben. *Coriolanusa*, ugy látszik, legtisztább lelkü. Lelkében a fiui, hitvesi és szülői szeretet oly mértékben van meg, mely mérték a porhüvelynek csak ártalmára van. Igen, ártalmára, mert eme érzések mellett van még keblében egy *más* érzés is, mely bár szintén szent, de ezekkel gyakran ellentétbe jő. Ez érzés a *büszkeség*. Büszke Coriolanus, mert annak neveltetett.

Anyja, Volumnia volt e nevelője, ki szintén oly egyenes lelkü volt, mint fia, de öt ragyogni látni kivánta. Volumnia már gyermekkorában plántálta fiába ez érzést, mert előérzete jósolá neki, hogy az, kit az ő méhe szüle, *nem* mindennapi egyéniség leend. Oh, bár megjósolá neki azt is, hogy *ép* ez érzés lesz az, mi fiának nyakát szegi. De Coriolanus büszkesége nem volt *undok*, sőt *nemes*.

Érezvén mindenképen fölényét, érvényesiteni is kivánta azok felett, kik neki alárendelvék. Coriolan büszkesége utoljára makacsággá fajul át, mit Volumnia, anyja szintén észre vesz, de annak gátot vetni még *fiának legérzékenyebb oldalát, a fiui szeretetet s engedelmességet* érintve, nem képes. E makacsság, mely még *mindig* nemes — dönti Coriolanust a végveszélybe s onnan a halálba.

E müvében Shakespeare a lélekvilág egyik jobb s legnemesebb osztályát mutatja be. Talán nem fog kicsinyitésnek vagy vádaskodásnak feltünni, ha azt állitom, hogy Shakespeare müveiben leginkább csak egy alakot kegyel, bár nem mostoha egyikhez sem. Ámbár Coriolanusában mégis Coriolánon kivül fölötte pazar volt Volumnia, az az anya, s Virgilia, a hitves irányában. Volumnia természete egy Coriolanéval, igaz, elszánt s büszke. Virgilia természete a megtestesült szendeség.

Nem sokat beszél, de annál többet, rendkivül sokat, érez. Bár Shakespeare müvei mind remekek, istenik, mégis azt vélem, hogy Coriolanusa a legnagyszerübb. Ámde legnagyszerübbnek mindenki másik-másik müvét mondja.

Shakespeare alakjait egy általán sem, jellemzi a *bőbeszéd*, csupán az *érzelem*. S ez az, mi neheziti müveinek *gyakori* előadhatását. A magyar szinészetnek ma csak *egy* apostolát ismerem, ki hivatva van Shakespeare alakjait megtestesiteni s visszaadni, s ez apostol *Molnár György*.

E müvész képes felfogni, s átérezni egészben Shakespeare képzeletét. Kevés kivétellel képzelheté a költő-király másképen alakjait, mint Molnár Gy. felfogja s utánozza. Előadását átlengi Shakespeare dicső szelleme. Ő is maga az érzés.

Coriolán igaz lelkét, hősiségét, büszkeségét oly világos kinyomatban tünteti elénk, mint elképzelnünk is alig lehet. Arczkifejezése — őszintén — meglepő. Hangja mindig a *kellő*, hol komoly, hol lágy, olva-

zetet képez az, milyen hatalmas osztály működésének köszönhető az, hogy mindez, minden nehézség nélkül, rendelkezésére legyen az utolsó város, utolsó kis polgárának is. Ugyanez áll nemcsak a fogyasztásról, de a termelésről is; mert az ipar, sőt a földmivelés is most már nemcsak maga termékeivel dolgozik; hisz csaknem minden házba bevette magát az amerikai varrógép; majdnem minden gazdaságban van amerikai g é p; az ipar szükségeit az ő világrész minden terméke és fél- vagy egész gyártmánya van hivatva mindennap kielégiteni. Ha ennek következtében az emberek nemcsak jobban élnek, szebben ruházkodnak; de gyorsabban, olcsóbban, sikeresebben termelnek is: azt hiszem, ez csakis a kereskedelem érdeme, melynek termékenyitő hatását ezek a tények elég világosan bizonyitják.

De nem csak életkérdés, hanem a mindennapi élet is bizonyitja. Hol van a legnagyobb fejlődés, akár nálunk? Azon városokban, hol a kereskedelem erős. Nézzük meg most a népszámlálás eredményét: a vidéken, fájdalom, a legtöbb helyen a lakosság nem hogy szaporodnék, de apad; mig Budapest ép ugy, mint Brassó, Temesvár ép ugy, mint Kanizsa a legjobb fejlődésnek örvend. És ha kell külföldi példa, nem fogom Amerika bámulatos példáját, vagy Páris és London hatalmas fejlődését előadni, mert az ösmeretes; hanem felhozom egy kopár vidéken alakult angol város példáját, Liverpolyt, minthogy ezzel van nekünk is legtöbb összeköttetésünk, Liverpool csak a Mertey folyó által van a tengerrel összeköttetésben és mégis: 13—15 kilométer hosszu rakpartja van; ezelőtt 129 évvel 25 ezer lakossal birt és most már lakóinak száma a félmilliót meghaladja; forgalma 14 millió tonnára megy, évenként 20 ezer hajó fordul meg kikötőjében. Ime: ha a velenczei lagunákra, ha a Mertey terméketlen partjára hatalmas, virágzó várost képes a kereskedelem teremteni, csak nem lehet azt mondani, hogy terméktelen.

De ezt egy hatalmas, önkénytes és mégis tökéletes szervezetnek köszöni a kereskedelem: mely a legtökéletesebb munkafelosztást, a legrövidebb összeköttetéseket, a legbiztosabb értékesitést valósitá és ennek köszönhetni azt, hogy óriási embertömegek mindennapi szükségeiről ép ugy, mint a haladás maradandó igényeiről és fejlődéséről ugy gondolkodik, mintha mindeki számára külön szolgálat állana készen, mintha mindenki külön rendelte volna meg szükségleti czikkeit magának. És ezt nem valami parancsszó, nem szabályzat idézte elő; hanem egyéni tevékenység szabad fejlődése és mégis szebb rend ez, mintha bármilyen mesterséges rendszabályok hatottak volna.

A mult hetekben olvastam, hogy Londonban oly nagy hófúvás volt, hogy nehány napig az utczára nem lehetett kimenni, a közlekedés nemcsak a vidékkel, de még a városban is teljesen szünetelt. És az angolok megijedtek, hogy ki fogja táplálni azt a három millió embert, a ki Londonban lakik. Ez alkalomból az angol lapok hosszu elmélkedésbe bocsátkoztak, hogy mi lenne Londonból, ha ez állapot csak pár hétig tartana? 3 millio ember meghalna éhen. Ime: a kereskedelem képe. Senki sem gondol egy nagy városban arra, hogy reggelijét honnan veszi, ki készíti ruházatját, fényüzési czikkeit, meg van mindene. Gondoskodik róla — a kereskedő.

(Vége köv.)

Vidéki levél.

Tátrafüred aljából márczíusban 1881.

Bocsánatot kérek hosszú hallgatásomért, mire igen távol levő barátom részéről biztos számitok.

Tátrafüred (még pedig Ó-Tátrafüred) uj urat kapott; a miskolczi műmalom visszalépett, illetőleg belefáradt a vajúdozó tusába; sokat költött épitkezésre — még többet beruházásra — de csekély reménnyel a jövőre nézve, — mert 27 év lefolyta után joga lett volna Müllenbach* életrevaló (??) lakosságának a műmalomnak az utat kiadni! A lőcsei hitelbank vette meg a fürdőt 27 évre 80000 frtért, az egész berendezéssel együtt. Vajjon fogja e tovább épiteni? Tamás vagyok benne, jól ismerem én a mostani Müllenbach csökönös lakóit, — ők csunyául megkötötték a műmalom kezeit a füredi szabad épitkezéseket illetőleg; 27 év letelte után ők ottan az urak. —

Uj-Tátrafüred (egy puskalövésnyi távolban az eredeti ó-schmeksztől) egészen szabad, ottan épittet az uj birtokos Dr. Szontágh Miklós 30 év alatt menynyit és amikor tetszik, ez idő lefolyta után átveheti Nagy-Szalók községe az épületeket becsában; s ez okból solide épit emlitett birtokos, holott Ó-Tátrafüreden minden inkább szemre készül és ezért minden évben tömérdek a javitási költség.

Most is e sorokat irva látok hosszú szekérsort megrakva téglákkal Uj-Tátrafüredre tartani. Szontagh ismét épiteni fog uj házakat s egy evangelikus kápolnát, melyre gyüjtések is folynak. A katholikusok számára van Ó-Tátrafüreden egy igen csinos kis kápolna, melyet bold. Biacovszky Domonkos, Szepesi nagyprépost saját költségén épittetett 1866-ik évben.

A lőcsei hitelbank bérbe adja a restauracziót és a kávéházat, fog e sikerülni, hogy solidabban fel lesz véve az ember, mint ez előtt, azt a jövő meg fogja mutatni. Schmekszmindig méreg drága fürdő volt.

Az időjárás nálunk meglanyhult, a hó elolvadt, csak a Tátrahegység fehér mint egy hattyú, most meg nem mászhatná minden fattyú!

Nagy-Szalók jól tartja magát, a Weszterféle uj emeletes tourista ház már készen áll, gondoskodva lesz minden kényelemről, jó italról, ételről, és lesz vendégszerető szivesség.

Szivesen várunk bajai vendégeket is egy kis friss levegőre és jó burgonyára.

Babura László.

*Müllenbach kis falu, ennek határában fekszik s tulajdonát képezi Ó-Tátrafüred. Szerk.

Szinészet.

Vasárnap Molnár György búcsúfelléptéül Katona örökbecsü müve: „Bánkban“ adatott. — A közönség csak csekély számmal jelent meg, a mit sem a hazai történetünk egyik véres epizodjából meritett s Katona által oly kitünően megörökitett mü, sem Molnár nem érdemeltek meg, hatása meglátszott a vendégművész játékán is. — Tőkés Emilia Melindát meglehetősen személyesité, mig a tisztes Simon-bán alakitójában egy siránkozó vén asszonyt láttunk. Peterdy (II. Endre) és Vedress (Biberak) jól tölték be szerepeiket.

Kedden Vihari és Takó jutalomjátékául „Dr. Wespe“ került szinre; a vigjáték minden izében mulattató és comicus, s a közönséget is folytonos derültségben tartotta. Vihari (a doctor szolgája szerepében) comicus alak volt, és gyakran megnevettetett játékával. — Tőkés Emilia (Erzsébet) kitünően alakitá az emancipátio után rajongó kisasszonyt, Csókáné (Thekla) ellenben annak ellentétét, Szirmayné a drámairónőt, Vedress a czimszerepet helyesen vitték keresztül.

Szerdán koszorus költőnk s városunk feledhetlen szülötte Tóth Kálmán Baján emelendő emlékszobra javára a költő egyik müve: „Dobó Katicza“ adatott. — Pirulva kell megjegyeznünk, hogy a tiszta jövedelem fele a felülfizetéseknel csak 9 frt s nehány krt tett ki. — Közönségünk a léha és frivol operetteknél zsufolásig megtölti a szinermet, s midőn városa büszkeségének hozandó kegyelet-adó lerovásáról van szó, alig járul egy kettő filléreivel, a szent czélra; pedig eltekintve a nemes czéltól, mely a szinigazgatót vezérelte akkor, a midőn társulatával ő is igyekezett a költő emléke megörökitéséhez járulni, maga az előadás is egyike volt a legjobbaknak, csupán a czimszerepet szerettük volna Tőkés Emilia kezeiben látni.

Csütörtökön Cagliostro Henrik és neje büvészeti és somnambulistikus mutatványait produkálta. — Nem vagyunk egyáltalán rajongói az e fajta mutatványoknak, — az igazság érdekében azonban meg kell jegyeznünk, hogy a bűvészpár előadásai végtelen ügyességről tanuskodnak, s csak ily szempontból tudjuk azt méltányolni. — Közben egy kis egyfelvonásos vigjáték: „A rablógyilkos“ adatott.

Pénteken „Tiz leány és egy férj sem“ operette került szinre, utána ismét a büvészpár mutatványai következtek.

Szombaton Feleky-Munkácsy Flóra vendégjátékául „Stuart Mária.“ Az előadásról jövő számunkban bővebben.

Cató (Nr. 2.)

---

dékony, hol pedig dörgő. Valamint Shakespeare szellemét, ugy Molnár Gy. játékát *nincs szó*, eléggé méltatni. E két férfi — talán nem tulzok — *egymásért született.* — Eddig Coriolánról. —

III. Richard. Mily végtelen a különbség Coriolan és Richard lelke között! Egyik lelke a legszebb, legnemesebb, másiké a *legcsunyább*; oly szép, oly csunya, mint csak Shakespeare rajzolhat. A költő-mester e művével győzte meg a világot, hogy csakugyan *páratlan* szellem, mert ép oly nagyszerüen ecseteli a szép, mint a csunya lelket. Richard lelke nagyravágyó, önző volt. Féktelen rossz lelke nem riadt vissza a legundokabb tettektől, csakhogy elérhesse czélját: a *királyi trónt.*

De nagyravágyása *nyilt*, csak a *legnagyobb* szükségben alakoskodó; mint pl. mikor fölkéreti magát a trón elfoglalására, s a kéröknek határozottan *nemet* mond, mit csak az „*ellenesetbeni országveszés*“ czime alatt változtat meg.

Itt alakoskodása *határos* Tartuffe magaviseletével. Még néhány alkalommal fordul a tettetéshez, de általában mégis nyiltan küzd vágyai mellett. A mily érzelemmel viseltetik Coriolanus, oly *hideg* Richard a nők irányában. Szóval Coriolanus és Richard jelleme és természete homlokegyenesen *ellentétes.*

Kétségtelen tehát, hogy e münek előadására müvészi erő szükséges. Kevés ember van, ki a szép és csunya lelket hüen tudja visszatükrözni. Ki erre képes, az *müvész*, s ily müvész Molnár, ki Coriolant oly nagyszerüen adja, mint Richardot. Világosan tünteti fel Coriolan erényeit, s saját mezítelenségében tárja fel III. Richard büneit. Ő *kedves* Coriolanus, *utálatos* Richard.

Molnárnak kétségtelenül Coriolanus és Richard tűzi fel a müvészi koronát. Játéka elragadja lelkünket a phantasia honába, s mintegy bűverővel tartja fogva. Csak midőn a függöny legördül, térünk magunkhoz, ocsudunk fel, s lelkünk lidércznyomás alól szabadul, ilyenkor elragadtatásunkban tapsolunk Molnárnak s tapsolunk magának Shakespearenek.

A lélekvilág harmadik osztályát Shakespeare *Othellojában* mutatja be. Ez a legszerencsétlenebb, a legnagyobb szánalomra méltó osztáty: a *gyenge lélek* osztálya. Othello lelke annyira *gyenge*, miszerint nem tud bizni; nem még abban sem, ki saját magának fele: *nejében*, — jóllehet erre oka neki vajmi kevés volt. Nem bizott *senkiben*; egy nyomorult rágalmazónak egyetlen szavára, *nem is szavára, csak intésére, czélzó megjegyzésére* képes volt gyanakodni eddig legkedvesebb segédére, s elveszteni bizalmát neje hűsége iránt. Annyira ment e vak hiedelmében, mit szitott az elvesztett zsebkendő — hogy az a legerősebb elhatározást szülte keblében. Egy idegen szavára *elszánta magát neje megölésére.* Igaz, hogy Shakespeare *minden* müvében sasszárnyakon száguld a képzelet, még sem habozom nyiltan kimondani, hogy a phantasia ez alkalommal *túl* van csigázva. A mórnak e müvében oly természetet tulajdonit, hogy azt más ember alig meri el is képzelni.

Ámde a túlcsigázott *phantásiát* némileg feledteti velünk Shakespeare a *költői kidolgozással* és a tragoedia *alaprendezésével.* A lángelme gondoskodott arról, hogy a képzelete alkotta természetet *elhigyjük*, sőt annak cselekményeit *igen természetesnek* is találjuk.

Othello mellett hálás szerepet juttat Desdemonának és Jágónak, mely alakok megtestesitése szintén müvészi erőt igényelnek. — És ha müvészi kezekben volt a tragoedia mostani előadatása alkalmával e két szerep, *minő* egyént kiván a tragoedia hőse: maga Othello?

Embert, kinek phantásiája *szintén* oly merész, mint legalább egy *kis Shakespeare-é.* És valjon dicsekedhetik-e magyar szinészetünk ily tragikussal? *Igen!* mert van Molnár, kinek szellemi képzeletét *hüen* tolmácsolja külső alaki, szinészi képessége. Mit Shakespeare szárnyatöltött képzelete alkot, azt Molnár *nemcsak* fölfogni képes, de azt eredetien *elő is adja.* — Szóval Molnár phisikai képessége *felér* szellemi képességével.

A Molnár által Baján rendezett Shakespeare-cyklusba Coriolanus, III. Richard király és Othellon kivül utólagosan jutott *Lear király.*

E müben a főalak lelke a lélekvilág negyedik osztályába tartozik. Lear lelke nem képez egy *önálló külön*t, mert van benne sok szépség, de van benne csunyaság is. Csunyának nevezem ur is *makacsságát*, melylyel Cordelia irányában viseltetik, s mely *legkevésbbé oly nemes*, mint Corioláné. Coriolán ha makacskodott, tette azt mély meggyőződésből, mit *nem* mondhatunk Lear-ról.

Különben is Lear királyban *nem a phantásia az*, mi meglepő, bámulatra ragadó, hanem a *mesteri vonások*, melyeket e müben találunk. — Shakespeare e művében is azon *biztos* fegyverhez nyult, melylyel győzni szokott: *az érzéshez;* csakhogy a mit Lear-rel éreztet, azt *mi is* könnyebben érezzük, mit egy Richardnál vagy Othellonál *nem tehetünk*, bár Lear érezni valója szintén megüti az *emberfeletti* mértéket.

Molnár e müben is remekelt. Különösen nagyszerü volt ama jelenete, mely Regan udvarában és Edgarral való találkozásban foly. Mélyen megható volt még azon jelenet is, midőn Goneril-re kéri, *fossza* meg a Mindenható a *termékenységtől*, (amit itt elmond, az ugyan kissé *durva*, de ha számba vesszük az *apai kinokat*, mit ez alkalommal érez — *eltürjük*); a midőn őrülten kóborol a viharban; midőn felismeri ujra Cordeliát, s végső jelenete, midőn Cordeliát halva a szinpadra hozza. — *Különben, ha Molnár Lear-jében hatásos jelenetet keresünk, nézzük végig az egész tragoediát, mert abban minden egyes mozdulata nagyszerü, megható.*

E négy müvel tartott Molnár György Baján Shakespeare-cyklust; cyklust, mely a bajai müértő közönség emlékezetébe mélyen van bevésve; — s ha Molnár urat jó nemtője ismét körünkbe hozza, bizton számithat a legszivesebb fogadtatásra bármikor, mert a közönség neki a nyujtott élvezetért örökre hálás leend.

K—r R—ő.

„Minden és semmi, de kivált-kép valami az örömről.“

Nagy fába vágom a fejszémet most, a midőn ezen előttem fekvő egész tiszta lapra a fenti czimet irtam, — mert tudom, hogy ezen kedves lapunkat nem csak öreg bölcselkedő urak, avagy uj eszmét kivánó ifjak, hanem hölgyek, bájos női szemek is olvasgatják; már pedig nekem kötelességem ugy

Különfélék.

— *Őszinte* örömmel közöljük az „*E-s*“ után a hirt, hogy a nemrégiben megürült szombathelyi püspöki székbe a valószinünél is bizonyosabban nagyrabecsült s hőn szeretett derék országgyülési képviselönk: borsodi *Latinovits Gábor*, kalocsai kanonok ur ö nagysága fog helyeztetni. — *A kormány e széket üresen szándékolta egy időre hagyni s annak jövedelmét iskolai és vallási célokra forditani, de most megváltoztatta szándékát s a püspökséget fent emlitett képviselönknek akarja adni. — Adja Isten, hogy szeretett honatyánkat s a kitünö kanonokot mielöbb „szombathelyi püspöknek“ czimezhessük!*

— *Örökemlékü nagy költönk: Tóth Kálmánnak Baján felállitandó emlékszobor költségeihez hozzájárulandó Csóka Sándor szinigazgató ur mult szerdán jótékonyczélu előadást tartott, mely azonban — szégyenére legyen mondva a helybeli közönség nagy részének — oly gyengén sikerült, hogy a kegyeletes czélra mindössze is csak 5 frt 63½ kr jutott, melyhez csatoltatott még tek. Allaga Otto ügyvéd ur 3 frt 40 krnyi felülfizetése, tehát összesen 9 frt 3½ kr. Nem mondunk sokat e szomoru tényhez, bár igen sokat lehetne mondani, csak azt jegyezzük meg, hogy ha az alap ily összegekkel fog szaporodni, bajosan érjük meg mi azon időt, melyben együtt lesz a 20,000 frt.*

— *Schulhof Lipót városunk jeles szülötte. a párisi csillagda ujon kinevezett első számolója, ki egyuttal a párisi akademia tagjává is választatott, melylyel tudvalevöleg a franczia becsületrend jelvénye is jár, — e hó 11-én este a Purim ünnepekre Bajára érkezett, s e hó 17. délutánig rokonai körében időzött.*

— *A Dunán a személyszállitóhajók közlekedése is már megindult; az első ilynemü hajó Baján e hó 11-én esti 9 órakor kötött ki. Azóta a közlekedés rendesen folyik. Bövebben a menetrend lapunk más hasábjain.*

— *Nagy orkán dühöngött e hó 9-én Bécsben. Az „E-s“ szerint a szélvész egy bérkocsist a bakról vetett le; egy rendört ugy vágott a földhöz, hogy karja eltört; majd egy gyermeket vetett a közúti vaspálya kerekei alá, s egy apáczát oly erövel csapott egy másik nőhöz, hogy mindkettő rögtön elájult. — Talán e szélvész okozta a hideg időjárást is, mit az elmult hét elején oly kellemetlenül éreztünk Baján.*

— *II. Sándort, a minden oroszok hatalmas czárját öt meghiusult merénylet után e hó 13 án kivégezték két nitroglycerinnel töltött üvegbomba segitségével, midön Katalin herczegnököz sétakocsizott.*

— *A szinházban tegnap Felekyné Munkácsi Flóra asszony kezdte meg vendégszereplését Schiller remek művével „Stuart Máriá“-val. Ma Szigligeti pályakoszoruzott szomorujátéka: „Valeria“ kerül szinre. — Az országhirü művésznö vendégjátékaira annál több bizalommal hivjuk fel városunk közönségének figyelmét, minthogy emlitett művésznö Baja város szülötte, s a budapesti nemzeti szinház elsörendü tagja.*

— *A selyemtenyésztés* emelése érdekében figyelemre méltó mozzanatot jegyezhetünk fel. A husvéti ünnepek alatt a helybeli tanitóképezdében Scherer Sándor tanár, ki a mult nyáron ez ügyben Görzben több hétig időzött — 5 napra terjedő tanfolyamot fog tartani, főleg a selyemhernyók tenyésztéséről és az ezen czélra szolgáló eperfák megfelelő miveléséről. Ajánljuk a következő felhivást az eperfákkal bőven beültetett községek tanitói s más érdeklődői figyelmébe:

1881. april 19-én Scherer Sándor képezdei tanár által egy 5 napra terjedő selyemtenyésztési gyakorlati tanfolyam fog tartatni Baján, a tanitó képezde helyiségeiben. Tekintettel ezen iparág jelentőségére ugy mint tekintettel arra is, hogy annak okszerü gyakorlása által kivált néptanitóink képesek szerény jövedelmeiket tetemesen emelni, felhivom kegyedet ezen tanfolyamban részt venni, esetleg az ebbeli szándéka ellen felmerülő nehézségeket mielőbb Scherer Sándor tanárral Baján közölni. Ezen tanfolyamban résztvevők felhivatnak utiköltségeiket Bajára és vissza meghatározni, az illető összeget pedig bejelentésükkel egyidejüleg Scherer Sándor t. tudomására hozni.

Ezen utiköltségek a hallgatóknak az áliam részéről megfognak téritetni, továbbá részesülni fognak azok tartózkodások alatt Baján egy 1 frt 50 kr. napidijban.

Szigoruan kötelezik ellenben magukat a hallgatók az előadások pontos és szorgalmas látogatására, ugymint az egyes tanórák után készitendő feljegyzések másolatának, nemkülönben egy, a tanfolyam végén szerkesztendő dolgozat hozzám történendő bekül désére.

Végre megjegyzem, hogy azon tanitók, kik ezen tanfolyamot sikeresen végezték, megfognak bizatni a községeikben létező tenyésztők felügyeletével és részesülni fognak az ezután járó tiszteletdijban.

Szegzárdon 1881. marczius hó 13.

Bezerédy Nándor.

— *Rendőri hirek.* F. hó 11. reggeli ¼ 5 órakor két gyanus egyén kullogott a szállás város alsó részén. Az arra czirkáló két rendőr láttára futásnak eredtek, s nagyon távollevén tőlök elfoghatók nem voltak. — F. hó 16-án 2 és három óra között szintén 2 gyanus ember barangolt a vaskuti ut végén levő hambárok között. A rendőrök megállásra szólitották fel őket, azok megfutamodtak, mire a rendőrök még három lövést tettek utánok — de eredménytelenül. — E hó 11-én Horváth József d-szekcsői lakos a hetipiarczon letartóztatott, minthogy az a mohácsi rendőrségtől szökött meg, hol bor és liszt lopással volt vádolva.

Adán folyó évi május hó 1-sö és 2-ik napjain szántás-, ekeverseny és gép kiállitás rendeztetik. Bejelentések april 15-ig a „Gazdasági-egyesület titkárá“-hoz Szabadkára intézendők.

— *A magyar* vidéki füszerárusok f. hó 24-én Budapesten a „Grand hotel Hungaria“ termében értekezletet tartanak az uj czukor- és kávé-adó ügyében.

— *Erö-s munkagépek nemzetközi kiállitása lesz jövő nyáron Altonában, Hamburg mellett.*

— *Észrevétel.* Városunk közönségének müértői tekintélye s az igazság érdekében kénytelenek vagyunk a zombori „Bácska“ legujabbi számában foglalt s Csóka Sándor bajai szinigazgató urhoz intézett szerkesztői üzenetre — melyben a többek között azt irja: „hogy a bajai közönség megelégedése a szintársulattal nekik, t. i. zomboriaknak mértékadó nem lehet,“ — következő megjegyzést tenni.

Mi ugyan nem tudjuk, mily oldalról fogja fel a „Bácska“ érdemes szerkesztője a dolgot, s ha macskát nem akar zsákban vásárolni, jól teszi, de a Baja városára vonatkozó idézett kifejezése nem egyéb indokolatlan pöffeszkedésnél, milyennel a „Bácska“ lapjain nem ritkán találkozunk. Baja ugyanis évtizedek óta minden télen körülbelül 5 hónapon keresztül tart el egy 25—30 tagból álló szintársulatot. Ha a társulat jó, mint a mostani, az igazgatók szivesen emlékeznek vissza az itt töltött hosszu időre, mig Zomborban az odavetődő szintársulatok alig birnak 2 hónapot kihúzni. — Mi tiszteljük és becsüljük Zombor városa közönségének müigényeit, de viszont mi is megköveteljük azt tőlük, mert csak az itt működött szintársulatok tudják, mily magasak Baja város közönségének igényei. Egyébként a zombori szini-állapotokat eléggé illusztrálja az ottani hatóságnak azon tapintatlan eljárása, hogy három szintársulatnak ad egymásután helyi engedélyt; mert az, ki csak némi fogalommal bir is a szinügyről, elképzelheti, mily jövedelmekre lehet kilátása Csóka urnak Zomborban, ha előtte egy szerb s egy magyar szintársulat szedi fel az epret. Zombor város lakosságának több mint ⅓ része szerb ajku, ezek igényeit tehát kielégiti a szerb szintársulat; ismét egy jó harmad része németajku, mely nem igen jár szinházba s csak a legkisebb része magyar, melyet mulattatni fog az odaérkező szabadkai szintársulat, melynek bár csak 12 napra van engedélye, de az igazgatóság lesz oly élelmes, s ez idő alatt az ujdonságokat, melyek a legjövedelmezőbbek, fogja szinre hozatni. Ily előzmények után mehet oda Csóka nagy társulatával s számithatja esténkint a deficzitet.

irni, hogy mindenki találjon a „Minden és semmiben“ valamit. Hja! Uraim! Ez nagy dolog! Hogyan tegyek én ezen kötelezettségemnek eleget? Ezért sokáig gondolkozám is e felől, mig végre beláttam, hogy hisz ha sokáig gondolkozom, elkésem a czikkel, ezért gondolkozásom csak tisztán arra terjedvén ki, hogy miért is gondolkozom én soká, megkezdem a „formális munkát“ rögtön, lesz róla elég gondolkozni valóm.

A hölgyeket, vagy a férfiakat érdeklő részen kezdjem? Nagy kérdés; nem lehet eldöntetlenül hagyni. Őszintén szólva, nagy zavarban vagyok; a hölgyeknek nem akarok bizalmatlanságot szavazni az által, hogy a férfiakével kezdjem, másrészt hisz magam is férfi vagyok, könnyen kezdhetném magammal.

Oh! csak volna kitől megkérdeznem! körül nézek, oh! Bravo! Hiszen van! Itt áll a szedő gyerek; ki czikkre vár.

„Kérem alássan a lapba czikket kérek“, szól hozzám, kérdő arczomra tekintvén, melylyel hozzá fordultam, az előbbi ügyben tőle tanácsot akarván kérni. No szépen vagyunk! különben ez véget vetett a vitának, mely bennem tusakodik; tudniillik itt nincs más mód, mint irni rögtön, gondolkodni nincs idő, mert a gyerek nem akar várni, sietett.

„Hisz még most akarok irni!“ kiálték nogatásaira.

„Most?“, szól kipirosodott örvendetes arczczal, „akkor szüret!“ kiált, „mert azt mondta a szerkesztő ur, hogy ha kész nincs a czikk, akkor nem kell, s ne is tessék irni, mert van a lapba már kész czikk is“, s ugrálva hagyá el szobámat. De nini! Mit fecsegek én itt össze-vissza a feletti örömemben, hogy nem kell sürgősen, gondolkozás nélkül irnom? Hahaha. Ime akaratlanul is egy német mutatám be az örömnek, mely most rajtam erőt vett. — Tehát ebből kifolyólag megállapithatjuk, hogy az örömnek számtalan neme van, a szerint a mint az egyik vagy másik egyénnek érdekei hozzák magokkal.

Minden dolog, esemény, körülmény háromféle hatással lehet az emberre.

Lehet, hogy a dolog sikere, vagy a körülmény kedvező volta az illetőt örömre gyulasztja, vagy az ennek ellenkezője, midőn az embert a dolog, a körülmény mikénti állása bánatra hangolja le, és végre, midőn az ember a közönyös állapot blazirt álláspontjain foglal állást.

De tudom, hogy azon hölgyek, kik bele fogtak czikkem olvasásába, most félbe hagyják az olvasást, és szidnak, hogy miért igértem őket érdeklő részt is!? No, no! Türelem! S kijelentem önöknek, egész ünnepélyességgel hölgyeim, hogy örüljenek, igen! mert kivánságaiknak eleget teendő a fentemlitett elméletet befogjuk igazolni practice, mertha van valaki szép olvasónőim közt, kinek tán egyes reménye van valami tárgyra, személyre, vagy bármire, azt előre is biztositom ama remény bizonyos valósulásáról. Igy tehát nincs más hátra, mint örülni, hisz sokan most csak azért is örülhetnek, hogy a többiek örömét ne rontsák el. — Különben is bizton állithatom, hogy a hölgyeknél sokal hamarább áll be az öröm, mint a férfiaknál, — habár sokszor a férfiaknál, átlag véve több az örömre szolgáló alkalom. Higyjék meg szép olvasónőim, az nekem kimondhatlan örömet szerzend, ha talán kis czikkem önöket kielégiti, ha pár percznyi jó hangulatot idéz, miután ezen ok sok embert nem élesztené örömre. A nő, ha valakivel jót tehet, ha valakinek szivességet tehet, örül, meg van az öröm, mig az ily körülmény legtöbb férfi szivében csak a megelégedés érzelmét szüli. Általában a nőknél képes a kis dolog is nagyobb örömet szerezni, mig a férfiaknál a nagy dolog is kis örömet szerez. Ez megmagyarázható, mert hiszen a férfi sokkal inkább el van foglalva a komoly dolgokkal, és igy a komoly dolgokba mintegy beleszokik, minden dolognak a komoly oldalát kutatja, mig a nő éles eszével azonnal reátalál az örömre gerjesztő okra, s tisztán a remény gondolatától is örömre gyulad, mert képzelő tehetsége nagyon éles. Azonban nincs szabály kivétel nélkül. Ugy tehát vannak példák a kivételre is, és pedig mind a nők mind a férfiak között. Az a különbség, hogy mig a hamar örömre gerjedő nőre azt mondják: vidám, jókedvű, addig az ily férfit könnyelmünek nevezik, mi azt látszik kifejezni, hogy a nőhöz illik a vidámság, kedvesebbé teszi, mig a komoly férfihez csak egyes esetekben; legjellemzőbb tulajdona levén a férfinak a komolyság, mely azonban sok nőnél is feltalálható. No hál' Isten, legalább a jövő lapba valóm meg van, tudom ezért a czikkért még kikapok a szerk. urtól, nem is merek irni, ha nem biztat.

Halmay Kázmér.

Szerkesztői sürgöny.

— V. E. Még nem került rá a sor.

— W. urnak helyben. A „Viszhang“ jövő számban.

Az első cs. kir.

DUNAGŐZHAJÓZÁSI TÁRSULAT

Pósta- és személyszállitó hajóinak

MENETRENDJE.

Postahajómenetek:

Bajáról Budapestre: kedden, csütörtökön és vasárnap reg. 4 és fél órakor.

Bajáról Galaczra hétfőn, csütörtökön és szombaton reggeli 6 órakor.

Személyszallitóhajómenetek:

Bajáról Budapestre: naponként d. u. 4½ órakor

Bajáról Mohacsra: „ esti 8 „

Üzleti tudósitás.

Baján, 1881. márcz. 16-án.

Buza	11.—
Bab	7.20
Zab	5.25
Árpa	6.—
Rozs	9.80
Köles	5.20
Kukoricza	5.—

Az árak 100 kilogr. után.

Felelős szerkesztő:

Dr. BARTSCH SAMU.

Kiadó tulajdonos:

NÁNAY LAJOS.

MATTONI-féle

BUDAI KIRÁLY KESERŰFORRÁSOK

Deák Ferencz-forrás, Hunyady Mátyás-forrás, Szt.-István-forrás, Gróf Széchenyi István-forrás

Mattoni és Wille, Budapest.

Kapható minden gyógyszertárban és ásványvizkereskedésben.

A karassini borostyánkő lelhelyének örökösei tisztelettel értesitik a t. cz. vevőket, hogy bányáikban nagy mennyiségben talált borostyánkő telep miatt, az árakat nagyságuk szerrint 80%-ig szállitották le.

E mesés olcsóságu árral remélik a természetes borostyánkő alapos, de értéktelen és egészségtelen utánzások által veszélyezett hirét ismét helyreállitani. — A biztositott és

természetes borostyánkőből

készült erős szivar-szipkák diszes tokban.

ÁRAI:

Sz.	cm.		frt		frt
I.	12	hosszu ezelőtt	20	most csak	5.—
II.	10	„ „	16	„ „	4.—
III.	9	„ „	12	„ „	3.—
IV.	8	„ „	10	„ „	2.50
V.	7	„ „	8	„ „	2.—
VI.	6	„ „	6	„ „	1.80

Vékony szivarka-szipkák

Sz.	cm.		frt		frt
I.	10	hosszu ezelőtt	15	most csak	3.—
II.	9	„ „	10	„ „	2.50
III.	8	„ „	8	„ „	2.—
IV.	7	„ „	6	„ „	1.80
V.	6	„ „	5	„ „	1.50

Fentiek árak megtartására e hirdetmény megjelenése napjától számitandó négy hétig magunkat kötelezzük és fentartjuk magunknak azon jogot, esetleg ezután az árakat felemelni. — Megrendeléseket kérjük képviselőnkhöz

Henn W. urhoz

BÈCSBEN, X. ker. Dampfgasse 11. elintézni.

A szétküldés az összeg beküldése vagy utánvét mellett történik.

Természetes nagysága egy 10 cm hosszu szivarszipkának.

Természetes nagysága egy 10 cm.hoss zu szivarkaszipkának.

Dr. Lengiel nyir-balzsama.

Már maga a növény-folyadék, mely furás után a nyirfából folyik, emberemlékezet óta a legkitünőbb szépitő-szernek ismertetik; de csodálatos hatást nyer azáltal, ha az a feltaláló előirása után vegyészi uton balzsammá készittetik.

Ha e balzsammal este az arczot vagy bőrt megkenjük, már a következő reggelre alig látható hártya-pikkelyek hagyják azt el, miáltal a bőr fehér és gyengéd lesz.

Ezen balzsam elsimitja az arczon a ránczokat és himlő-helyeket, és ifjui szint kölcsönöz; általa a bőr fehér, gyengéd és fris lesz, valamint eltávolit minden szeplőt, májfoltot, anyajegyet, orrvérességet, bőratkát és mindennemü tisztátalanságot a bőrőn. Egy korsó ára használati utasitással együtt 1 frt 50 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten**, király-utcza.

Raktár: **Pozsonyban**: **Pisztory Félix**, **Temesvárott**: **Tarczay István**, **Zágrábban**: **Mitlbach Zsigmond** gyógyszerészeknél.

Mikor legnagyobb a szükség legközelebb a segitség.

Legujabb gyógytudósitás és hálafelirat.

Magdeburg, 1880.

Az ön Hoff János-féle conzentrált kivonat és maláta sör küldeménye 50 üveggel; 5 kl. maláta chokoladé, és 10 doboz maláta czukorka kellemesen lepett meg bennünket és uj bizonysága volt az igazságnak: „Mikor leg nagyobb a szükség, legközelebb a segitség“, feleségem a küldöttet pontosan a rendelvény szerint veszi be mint a gyógyszert. A hatás meglepő s nyiltan meg kell vallanom, hogy azon határozott előitélet, melylyel előbb minden ilyen fendicsért kivonat iránt viseltettem, egészen elenyészet. Sőt azt is állitom, hogy a ki rendes szabályozott életmód mellett a Hoff János-féle maláta kivonatokat élvezi, könnyen 100 éves kort ér el. Igy tehát csak szivem sugalmát követem, hogy ha most mindjárt nőm nevében is, ki Önt mint Isten általi küldött angyal tekinti, legmelegebb hálámat kifejezem. Sok szót nem használok, mert a hála kifejezésére szegény a nyelv. Jutalmazza önt meg a jó Isten. Addig remélem, hogy a küldött elegendőben nőm egészségének teljes helyreállitására. Ha gyenge erőmmel szolgalatán lehetek, tessék fölöttem rendelkezni.

Kérek számomra küldeni 50 üveg malátasört; 5 kilo maláta chokoládét; 10 doboz maláta czukorkát.

Kujava I. P. A magdeburgi tüzbiztositó társaság hivatalnoka.

A legtöbb európai fejedelmek udvari szállitójához Hoff János urnak cs. k. tanácsos; a koronás aranyérdemkereszt tulajdonosa, magas porosz és német érdemrendek lovagja.

Bécs, gyár: Grabenhof 2, gyári raktár: Stadt, Graben, Bräunerstrasse 8.

Raktár Baján: Michitsch Istvánnál, Cservenkán: Knefelynél, Mohácson: Schlesingernél.

Cs. kir. kizárólagosan szabadalmazott

ÉKSZER-EVŐESZKÖZÖK.

A **szabad ékszer-evőeszköz** a legujabb, legszebb és legjobb a mindennapi használatra, s föltétlenül disze minden háztartásnak. Az alább jegyzett evőeszközök mindenikébe, u. m. kés, villa, kanál stb egy pompásan sikerült **utánzott drágakő,** mint **violakő, opal, zafir, rubin, smaragd** stb. van foglaliva. Az alább jegyzett összes áruk keresztül-kasul **ezüstfehér** érczből vannak készitve, melyek sok évi használat után is megtartják ezüstfehér szinüket. A lejebb emlitett összes tárgyak fehér szinének megtartásáért **10 évig kezességet vállalunk.** A következő 24 drb **szabadalmazott ékszer asztali evőeszköz** összesen csak **3 frt 75 krba** kerül, u. m.

6 drb szabadalm. ékszer-asztalkés,
6 „ szabadalm. ékszer-asztalvilla,
6 „ szabadalm. ékszer-evőkanál,
6 „ szabadalm. ékszer-kávéskanál.

Összesen **24 drb a mesés olcsó** *3 frt 75 kr* áron, mellette irásbeli **jótállás** a fehérségért és jó minőségért.

Ha egyszerre 48 drb rendeltetik meg ez evőeszközökből, ugy azokat igen ügyes s csakis e czélra készült csinos cartonban küdjük, a **48 drbot 7 frtért** Ezeken kivül ajánljuk még a következőket: **szabadalm. ékszer-levesmerőkanál dbja 50 kr; szab. tejmerő dbja 35 kr; szabad. főzelékkanál szilárd, drbja 45 kr; nagy tisztelgő tácza 90 kr; 1 drb tejeskanna, középnagy 2 frt 50 kr. 1 drb thea-kanna, középnagy 3 frt; 1 drb czukortartó izléses, födéllel 1 frt 80 kr; czukortartó finoman metszve 2 frt 40 kr; asztali gyertyatartó, diszes,** magas, góth izlésben, **párja 2 frt 25 kr;** ugyanezek finoman metszve **3** frt **25** kr; **bors** és **sótartó 60** kr; **eczet** és **olajtartó,** 2 részben, metszett krystal üveggel **3** frt **50** kr, 4 részben **4** frt **75** kr; **asztali gyujtóeszköz-pyramis 1** frt **20** kr; **dohánytartó,** metszett, **pattantott födéllel 1** frt **25** kr; **palaczk-dugók,** bohócz alakokkal, **3** frt **60** kr, és még ezer ezer más tárgy.

10 évi kezesség az összes áruknál, ugy a fehérben maradásért, mint a legjobb minőségért.

Vidéki megrendelesek az összeg előleges beküldése vagy utánvét mellett gyorsan és lelkiismeretesen eszközöltettnek; levelek czimzendők:

Blau és Kann főügynökök,
Bécs, I. Heinrichshof.

NB. A köszönő és elismerő levelek száza fekszik, az irodában betekinthetés végett. Utánzások és hamisitások törvényesen büntettetnek.

Hirdetés.

Van szerencsém a folyó évi **országos képviselő választás** alkalmára az ahoz szükségelt **zászlók** és **egyéb hasonnemü czikkekről** a legjutányosabb árakon készitett **árjegyzékemet** ezennel a mélyen tisztelt választó bizottságnak becses figyelmébe ajánlani.

Zászló árjegyzék:

1	szám	bánderium lobogókat	1 röf	78 ctm.	— frt	80 kr	5	szám	3 röfös	2 méter	33 ctm. hosszu	4 frt 50 kr
2	„	$1\frac{1}{3}$ röfös	1 méter	hosszu	1 frt	20 kr	6	„	4 „	3 „	12 „ „	5 frt 50 kr
3	„	2 „	$1\frac{1}{3}$ „	„	2 frt	20 kr	7	„	5 „	4 „	12 „ „	7 frt 50 kr
4	„	$2\frac{1}{2}$ „	2 „	„	3 frt	50 kr	8	„	6 „	5 „	12 „ „	9 frt — kr

A zászlók **nemzeti-szinben** a legjobb **kázsmér-szövetekből, rojtok, bojtok,** fényezett **rudakon, bádog lándzsával** és **kivont felirattal** ellátva, fentebbi árakhoz érthető.

Választási tollak:

1000	darab 1 tollas 1 levél felirattal	. . .	14 frt.	1000 darab 3 tollas 1 levél felirattal	. . . 22 frt.
1000	„ 2 „ 1 „ „	. . .	18 frt.	Kortes tollak 1 darab.	. . . . . 1 frt.

A tollak s levél felirattal kivánat szerinti szinekben lehetnek **selyem zászlók** lion-failban szines vagy aranyozott feliratokkal külön megjegyzés szerint.

Vidéki rendelések azonnal eszközöltetnek és jól csomagolva utánvét mellett küldetnek. Nagyobb rendeléseknél fentebbi áraknál százalékok adatnak. Egyszersmind bátorkodom **diszitményi tárgyak** ugy mind czimerek Transparensek s a többit ajánlani.

Blumbold M.
Választási zászlógyár **Budapesten, muzeum-körut 29. szám.**

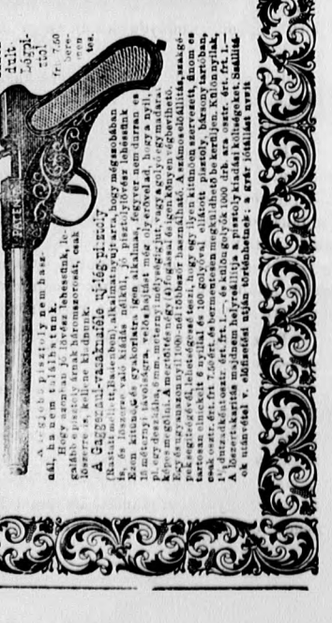

Nyomatott Nánay Lajos könyvnyomdájában Baján.